

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.

Félévre — — — — 12 »

Negyedévre — — — — 6 »

Egy óra — — — — 2 »

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1900

XXIX. évfolyam. 4. szám.

Péntek, január 5.

Gazdasági fejlődés.

I.

Ira: Poroszkay Béla, megyei főügyész.

Gazdasági viszonyaink mostoha volta napról-napra érezhetőbben súlyosodik reánk, azért arra kell törekedni, idővesztés nélkül mindazt megvalósítani, ami azokat elviselhetőbbé teszi.

E tekintetben okulhatunk a németországi gazdáktól, kik a mienkhez hasonlóan mostoha, sőt sok tekintetben még kedvezőtlenebb viszonyaikon alig egy évtized alatt sokat javítottak és pedig legtöbbször önjelölt szövetkezeti uton.

Egyike azon intézményeknek, melyek a németországi gazdák helyzetét érezhetően megjavította: a szövetkezeti közmagtárak intézménye.

Ha ilyenek nálunk is létesülnének, akkor különösen kisgazdáink javára számos, gabonánk eladásával kapcsolatos vizsátság, veszteség megszüntetnének.

Ez nem hiu biztatás, mert a Németországban észlelt tapasztalatok igazolják, hogy a szövetkezeti közmagtárak felállítására és működéséből kifolyólag milliók és milliókkal szaporodott a gazdaközönység jövedelme.

E jövedelemszaporulatot természetesen kell találni, ha meggondoljuk, hogy a szövetkezeti közmagtárak által kifizetett célok megvalósítása, ugymint: egymintású árúknak nagyobb mennyiségben való termelése, illetve elkészítése, a beraktározott gabonára nyújtott olcsó hitel, a kedvezőbb árképződés várhatóan lehetsége, a raktározás költségei és veszélyeinek apasztása, illetve elhárítása, a megjelent kísérletek alapján ajánlható magvak és növények termelésének előmozdítása, a szövetkezeti tagok által bizományba adott gabonáknak nagyban való eladása, vetőmagoknak árulása és a gazdák által szükségelt különféle árúknak, szereknek

bizományos eladása: a gazdák érdekeinek hathatós előmozdítását jelentik.

A legnagyobb előny kétségtelenül az, hogy a szövetkezeti közmagtárak által nyújtott kedvezményekben részes gazdák nem kénytelenek gabonájukat a cséplés után azonnal bármi áron eladni, hanem várhatják a jobb árakat, továbbá, hogy a szövetkezet által nagyobb mennyiségben eladásra kínált nagyobb mennyiségű gabonáért 60—80 fillérről magasabb ár érhető el, mint a mennyit a kisgazda hasonló minőségű gabonájáért kap.

Ez igazságról meg voltam győződve és azért már rég terveztem volt: az arra hivatott tényezők figyelmét szövetkezeti közmagtárak létesítésére irányítani, eddig azonban hallgattam, mert egy németországi kisebb közmagtár kezelésének megismerése és megismerésével személyes tapasztalatot kívántam szerezni arról: vajjon az említett magtárak viszonyainak megfelelő-e és különösen nem kelle attól tartanunk, hogy parasztjaink, középbirtokosaink azok létesítésére reá birhatók nem lesznek, azok igénybevételétől tartózkodni fognak.

E személyes tapasztalatot a bajorországi landshuti szövetkezeti közmagtár megismerésével megszerezvén, most már jó lélekkel állíthatom, hogy a Németországban oly előnyösen bevált szövetkezeti magtárak intézménye nálunk is meghonosítható, habár számos nehézséget kell leküzdeni, megrögzött előítéletet eloszlatni, az államnak, községeknek, társadalomnak közreműködését kieszközölni.

De ott, hol sikerül egy közmagtárt alapítani és az okosan a célnak megfelelőleg kezelik, csakhamar több fog létesülni.

A fennemlített bajorországi közmagtár 1896. évben épült, az összes építési és berendezési költség 28000 márkára, vagyis 33600 koronára rugott. Ez összegből 22000 márka az államkincstár által nyújtott

olcsó törlesztési kölcsönben szereztetett be, 1000 márka segélyvel az államkincstár járult hozzá, a többi pedig az érdekeltek által adatott össze.

A 30 méter hosszú, 12 méter széles két padlást és a hajtógég helyiséget tartalmazó magtár a vasuti indóház szomszédságában fekszik. Ép tüzemben volt, midőn oda értem. Egy földművelő hozott egy kocsiakomány búzát, azt lemérte a magtár mérlegén, átvette az arról szóló elismervényt és azután eltávozott. Az átvett gabona a szelelő és választó rostára öntetvén, a még benne lévő ocsutól megtisztították. Az ocsut mindenki hazaviheti.

Az alapszabályok szerint mindenki túrni tartozik, hogy beszállított gabonája a magtárban levő hasonló minőségű gabonával összevegytessék, a gyakorlatban azonban egyes nagyobb gazdák gabonája a rendelkezésre álló helyhez képest külön rekeszben tartatik el. A gabona tisztítása és annak felmérésénél az illető gazda jelen lehet, a szokás azonban az, hogy a beszállító a magtárkezelő eljárásában megbízik és nem várja be, míg gabonájának tisztítása sorra kerül.

Azon gazda, ki jelenlétemben adta át gabonáját és azután azonnal eltávozott, abbéli kérdésemre, mint bizhatja a gabonájából kiválasztott ocsu mennyiségének megállapítását a magtárszolgára, azt válaszolta: uram, a szolga becsületes ember és azután tudom tapasztalatból, hogy mennyi lehet a különbözet.

Nem mondhatom, hogy e felelet megnyugtató, arra gondolva, hogy köznéptünk mily bizalmatlan és intézményeinknél mily tulságig fejlesztjük az ellenőrzési rendszert, de azért hiszem, hogy idővel nálunk is meghonosodnék az említett szokás és csak kezdetben kívánnák meg a gazdák, hogy az általuk beszállított gabona jelenlétükben tisztíttassék.

A landshuti magtárban szükséges összes munkát két-három márkával fizetett

A „TORONTÁL“ tárcája.

Nem jó az embernek egyedül lenni.

Ira: Octave Mirbeau.

Egy este erősen süvöltött a szél és az eő oly hatalmasan csapódta az ablakokat, hogy azok szinte megrázkódtak. Gardat Lucien szomorú volt és megijedt a nagy magányosságtól, melynek érzése egyszerre megrohanta; ekkor szalajtott ki száján azt az aranymondást, hogy: „Bizony az egyedüllet nem ér semmit!” Bölcsességének nyitán megnyilatkozása után hosszasan elnézte a szalón hideg falait, a divatból kiment, egyszerű ódon butorokat, a komoran világító lámpát, mely csak egy sárga fénykört rajzolt a mennyezetre, a terem szögleteiben azonban meghagyta a sötétséget, úgy hogy a homályos árnyék úgy rezgett-mozgott, mintha lenge pókhálón ringatóznék. Lucien szemében nem volt semmi gondolat és tévedező szemei végre a szőnyegre egy óriási piros rózsáján akadtak meg. A hosszú használatból félig elmosódott virág a merevon rá szegzett tekintet alatt lassanként meglevenedett, elváltoztatta az alakját, orra, szája, füle támadt neki és egyszerre csak olyan gunyosan vigyorgott a gazdájára, akárcsak valami emberi torz-kép. Gardat Lucien sehogy sem tudta a szemét levenni róla. Odakint még mindég süvöltött a szél, a zápor még mindég dühösen ugrált neki az ablakoknak és a szenesedni kezdő lámpa vigyorgó ábrázatok ingatag árnyékait vetette a falra. . . . Az óra tizen ütött és Lucien fölemelkedett a pamlagról, mely oly kegyetlen kemény volt, hogy egészen megtörte a tagjait. Megdörzsölgette a két szemét és morfondirozni

kezdett: „Ejnye, ejnye, hát most vénségemre kezdek képzelődni! . . . Mi minden ostobaságot látok ebben a kopott virágban, melynek már egészen kitaposták a szinét! Ejnye, ejnye . . . talán megbolondultam, vagy mi? Nagy izgatottan kezdett föl-alá járkelni a szalónban és olyasmint érzett, mintha nagyon fájna az agyveleje, mintha zugnának a fülei és mintha erős megrázkódtatások kínoznák a mellét. Megnézte az érverését, megtapogatta a mellesontját és megnyomogatta a koponyáját, magában dörmögve: „Biz' Isten bolond vagyok . . . lázám van!” Egy pillanatra koporsó és sötét gödör jelent meg a lelki szemei előtt, olyan tisztán, mintha a testi szemével is látná őket; ettől aztán hideg veríték lepte el a forró homlokát. A halál és örület marcangoló gondolatától menekülni akarván, szaporábban kezdett lépkelni, karjait előre vetette, több ízben kinosan elköhintette magát és fenhangon kezdett beszélgetni a saját lelkével:

— Ha, ha, ha! . . . az ám! az ám! ha, ha, ha! az ám!

Lassanként elcsöndesült az izgalma, leült egy székre és gondolkodni kezdett az ő keserves örömtelen életéről.

Három év előtt történt, hogy egyszerre csak megutálta Párist, hogy miért, azt maga sem tudta, mert sem az asszonyok, sem a pénz után nem futkosott soha. Elég az hozzá, annyira megundorodott Páristól, hogy kiszökött belőle és eljött ide a szülőfalujába. Azóta itt él ebben a kis családi kastélyban, melyet gyerekkora óta most látogatott meg először.

Mint gyermek, nagyon boldog volt ő itten; vagy legalább is meg volt győződve róla, hogy boldog, amint Párisban is meg volt győződve arról, hogy boldogtalan.

Emlékei azonban nem voltak egészen tiszták; valami határozott öröm nem tükröződött bennük. Ezek az emlékek zavartan olvadtak bele a francia történelembe, melyet az iskolában tanult a tanárától. Egy éves volt mindössze, „mikor atyja is, anyja is meghalt, úgy hogy már az arcukra sem emlékezett többé. Gyermekkorából nem emlékezett másra, mint holmi zöld mezőkre, erdőkre, régi kőfalakra . . . ezek is csak úgy éltek a lelkében, mint valami messzemessze időkben sajgó, érzelmeikkel teli költészet. Ez a költészet pedig még mindig szépnek tetszik előtte; azóta mindig szereti a természetet, mindig szereti a magányt. Oh! az az isteni magány! az az elmerülés a zöld természet szüzi illatainak tengerében, az az egyedüllet az erdő mélyén, ahova csak egyes sugarakban szűrődik be a világosság és ahol oly kejes a hajnal hasadás párázatos fényzőne! Fogta magát és hazament, a falusi kastélyba.

De sajnos, a magány nem olyan volt, amilyennek álmodta. Viszont látta a zöld erdőmezőt, az ódon falakat; körül sétálgatta a kék tavat, de a várva várt gyönyörök sehogyan sem akartak beállítani és a második hét végén már unni kezdte magát. Erre a fordulatra nem számított. Visszaidezte lelkébe a gyermekkor emlékeit és mesterségesen iparkodott lelkesedést ébreszteni magában; ez azonban nem sikerült. Nem foglalkozott semmivel, még álmodozással sem és így az unalom folyton csak növekedett a csöndben, a magányban, annyira, hogy minden nap súlyosabb teherként nehezedett a szellemére. Érezte, hogy küzdenie kell a gyilkos unalom ellen. Először is azt képzelte tehát, hogy beteg, hogy meg fog halni; ez szórakoztatta is egy darabig. Azzal töltötte a napjait, hogy az

A hivatalos melléklet 4. számával.

értelmes napszámos végzi, a kiknek egyike a gépeket hajtó gázmotort is kezeli, a beszállított gabona átvételével kapcsolatos írásbeli teendőket ellátja, a beszállított gabonáról szóló elismervényt az igazgatóval együtt kiállítja.

A szóban forgó magtár 1897. évi július hó 1-én nyílt meg; az első évben, vagyis 1898. évi június hó végéig 101 tételben 4896 mm. lett beszállítva, a második, vagyis 1898. július hó 1-étől 1899. évi június hó végéig terjedő évben 197 tételben 12278 mm. vagyis közel háromszor annyi, mint az első évben. Ugyanakkor az összes kezelési költségek, az államkölesön után fizetendő törlesztési járulékkal együtt 1102 márkára rugtak, a fekbér és egyéb címeken szedett jövedelem pedig 1917 márkát tett ki, melynek a kiadások után fennmaradt fölöslege a magtár felszerelési költségeinek rovata alatt leiratott.

A fekbér és kezelési költség címén fizetendő összeg a szövetkezet igazgatósága által évenként állapítatik meg.

Az átvett gabonáról szóló elismervényt másra átruházni nem szabad, annak bármily címen való megterhelése a szövetkezetet nem kötelezi. Ha valamelyik tagnak pénzre van szüksége, úgy gabonája napi értékének $\frac{4}{5}$ -de erejéig a szövetkezet mérsékelt kamattal mellett kölcsönt nyújt, mely a gabona eladásakor visszafizetendő. Ezt, mint már említettem, az egyes gazdák is eszközölhetik, azok többsége azonban rendszerint a közmagtár igazgatójára bizza gabonájának értékesítését, ki a gyakorlatban előzőleg az egyes gazdákkal az elérhető ártudatja és hozzájuk kérdést intéz az iránt, hajlandók-e azon tudni.

Ez eljárás eredménye az, hogy a közmagtárt használó gazdák száma folyton szaporodik és mindinkább kevesebben lesznek azok, kik gabonájukat otthon kezelik, azt kisebb mennyiségben adják el.

A német gazdák belátták, hogy a szövetkezeti közmagtárak létesítése következtében az addigiaknál magasabb gabonaárakat értek el, mert szövetkezeteik a közvetítő kereskedelem kizárásával gabonájukat a fogyasztónak adják el, vagy annak hasznát tetemesen csökkentik, hogy a gabonának a szövetkezetek útján való szervezett értékesítése a külföldi

és nevezetesen a tengerentúli verseny és papirosbuza árapasztó hatásait is gyöngíteni képes, egyes vidékeken a gabonatermelőknek az árképződésre való befolyását észrevehetőleg fokozza. És azért évről évre szaporodnak a szövetkezeti közmagtárak.

Az igaz, hogy ez nem kizárólag a gazdák érdeme, hanem nagyrészt azon állami intézkedések kifolyása, melyek az említett magtárak létesítésének előmozdítása érdekében történtek

Erről legközelebb.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 6. Jótékony nőegyleti bál.
Január 13. Pénzügyi tisztviselők társas estélye.
Január 20. Táncestély a kaszinóban.
Február 1. Zártkörű jelmezestély a kaszinóban.
Február 27. Kerékpár-egylet vig estélye.
A gőzfürdő mindennap reggeli 8 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 $\frac{1}{2}$ óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad.

— **Vizkereszt.** Három betű kerül holnap jó katolikusok ajtóira, a G. M. B., jelezve a három napkeleti királyt, akik az ujszülött Jézus imádására siettek Bethlehembe, hozván neki aranyat, tömjént és mirrhát. Ezen a napon végzi a katolikus egyház a vizszentelést is. Vizkereszt ünnepén a helybeli r. kath. templomban a rendes időben lesznek az istenitisztelek. A vasárnapi nagy mise alkalmával a gimnáziumi ifjusági énekhar Herr Ödön tanár vezetése alatt régi magyar karácsonyi énekeket fog előadni.

— **A görög-keletiek karácsonya.** Holnap, szombaton üli meg a görög-keleti egyház a karácsonyi szent ünnepet, tizenhárom nappal később, mint a r. kath. egyház. Ebből az alkalmából azoknak az olvasóinknak, kik most ünneplik a karácsonyt — boldog ünneplést kívánunk.

— **Halálozás.** Schieszler Antal, a Torontálvármegyében is ismert pénzügyigazgatósági tisztviselő tegnap 37 éves korában Lugoson elhunyt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A csanádi egyházmegye névtára.** Erdekes könyv került ki a sajtó alól: a csanádi klérus névtára, mely a jubileumi évre való tekintettel a szokottnál díszesebb és terjedelmesebb. A mintegy négyszáz oldalra terjedő évkönyv első lapját Jézus szt. szívének képe díszíti, mely után XIII. Leo pápa és I. Ferenc József király neve következik, majd a biborosok névsora, kiknek számuk hatvankettő, továbbá Talliani nuncius és Dessowffy

Sándor megyés püspök neve és címei Csanád-egyházmegye rövid történetét a püspökök névsora követi, ezuttal először teljesen kimerítve.

Szt. Gellért első püspök és vértanu óta 86 püspöke volt az egyházmegyének. A káptalan története jön azután; jelenleg 8 tényleges és 5 címzetes kanonokja, továbbá 23 esperese van az egyházmegyének. Az összes lelkészek száma 377, ebből káplán 112, azonkívül a barátok száma 85. Az egyházmegye nesztorá Dollenz József apátkanonok, a ki tavaly töltötte be 90 ik életévét Aranymisést áldozár van 20, nyugdíjazott 16. A plébániák száma 233. A legrégebb a német csanádi, mely már Szt. Gellért püspök alatt virágzott, utána következik Szeged Belváros szt. Demeter temploma (alapított 1199 ben), Makó (1700), Temesvár-Belváros és Lippa (1717), Temesvár Gyárváros (1718). Versecz (1720), Rékás (1721), Nagybecskerek (1722, Fehértemplom, Karánsebes (1723), Csakova, Detta és Perjámos (1724), Uj Arad (1725), Vinga (1741), Temesvár Józsefváros és Módos (1777) Kis-Becskerek (1785), stb. Tavaly négy új parochiát alapítottak. Az egyházmegye összes híveinek száma: 2,058,580. A legtöbb hívőt számlálja a szegedi esperesi kerület: 88,767; a legtöbb filialis van a lippai kerületnek: 146.

— **Az új tanfelügyelő.** Torontálvármegye tanitósága felkiálthat: Habemus papam. A Steinbach Antal elhunytával megüresedett tanfelügyelői állást tegnap töltötte be a kultuszminiszter, amikor dr. Szabó Mihály Alsó-Fehér vármegyei kir. tanfelügyelőt Torontálvármegyébe helyezte át. Dr. Szabót mint tanférfi és adminisztratív tehetőség egyaránt kitűnő hírnév előzi meg.

— **Köd és sár.** Hetek óta tart így. Mintha a házak lehelnék ki és szétfolynak az utcákon és belevész minden ház, utca, tér. Az ember pedig ódöng bizonytalanul, tétován és köhög. Mert soha annyi meghült ember, mint most. A nedves, ködös levegő beveszi magát az emberbe és úgy átitatja, hogy szinte cammogva megy. Minden lépésére egy köhögés. Bosszantó. A csikorgó, hideg, tiszta téli idő: ez az ideál most. Legyen hó is és piruljanak ki az arcok a hideg, csipős levegőn. Ehelyett azonban köd és hozzá sár mindenütt. Színre, lélekre ránehezedik a sár nyomán támadó sivár hangulat, az ember szidja a levélhordót, szamaras embert, különféle szolgáló-urakat, akik még mindig boldog újévet kívánnak. Ezek folytán tehát a legaktuálisabb dolog ma nem a bur háború és a XX. század, hanem a gummicipő, vagyis magyarul: kalucsni. Ez a zseniális találmány, amely legkézzelvezőbb bizonyítéka a fokozatos fejlődés teóriájának. Kezdetben fölalták ugyanis a harisnyát, hogy ne legyen sáros az emberi láb; később a cipőt, hogy ne fődje sár a harisnyát. És legutóbb találta föl a furtangos emberi elme a kalucsnit, a cipő tisztaságának megóvása végett. Nagyon valószínű, hogy a legközelebbi jövőben a kalucsni tisztaságát védő egyesület lábszákat fog föltafálni hasonló célzattal. Hanem addig még csak lélektelenül, de kalucsniban röjjük a sáros aszfaltot, ha ugyan az országos béka-hivatal, vulgó meteorológiai intézet hamarosan nem küld valami reményfakasztó és sártikkasztó sugarat.

— **A kedvezményes jegyek.** Az 1899. évi kedvezményes áru bérletjegyek és az évi szabadjegyek érvényének meghosszabbítására vonatkozó közlemény egyes hirdapokban vagy általában nem, vagy pedig helytelenül közöltetven: ismételtelen közöljük, hogy f. évi január hó 15-ig csupán a kedvezményes áru bérletjegyek és az évi szabadjegyek érvénye terjesztetett ki. A rendes áru bérletjegy érvénye múlt évi december hó 31-ével megszűnt.

— **Vadászat Itében.** Folyó hó 3-án tartotta meg Jenovay Zoltán szerbíttebei nagybirtokos szokásos nagy vadászatát, amely a kedvezőtlen időjárás dacára fényes eredménnyel zárult. Esett összesen 430 nyul. A vadászon résztvettek: A m b r ó z y László, kir. telekkönyv vezető, Buchwald Károly, nagykereskedő, Demkó István, joghallgató, Dr. Demkó Pál, orsz. képv., ifj. Dr. Demkó Pál, kir. közjegyző, Hertelendy Ferenc, megyei aljegyző, Joannovits György, közs. jegyző, Kajtár Jenő, főszolgabíró, Dr. Magyar Károly, orvos, Napholz Lajos, főszolgabíró, Pietsch Lajos, nagybirtokos, Sántha Gusztáv, szolgabíró, Szathmáry Kálmán, jogügyi tanácsos, Mihailovich Ödön, arvaszéki elnök, Peschina Ede, jószágigazgató, Weisz Zsigmond, nagybérő és a házigazdák: Jenovay Imre és Zoltán. Vadászat után fényes estély, majd reggelig tartott tánc következett, amelyben a hölgyek közül Hertelendy Ferencné, Jenovai Zoltánné, Demkó Margit, Peschina Edéné, továbbá Hertelendy Hedvig, Hertelendy Katica és Peschina Cica kisasszonyok vettek részt. A háziurak és a háziasszony, Jenovay Zoltánné lebilincselő vendégszeretettel fejlethetlenné tették a résztvevők előtt azt a vadászati szempontból is oly fényes eredményű vadásznapot.

érverését vizsgálta, a nyelvét nézegette és ha valamije fájt, mindenütt halált hozó lázakat érzett a tagjaiban. Azután bizonyos jelenségekből azt következtette, hogy megőrült. Nem olvasta többé azokat a jó könyveket, melyek azelőtt jóra való, tisztességes érzelmekkel táplálták a lelkét, nem volt senkije, aki megigazgatta volna a tévedéseiben; magára hagyatva, rossz irányba terelődtek a gondolatai és lassanként valami zavaros pesszimizmus érlelődött meg benne. „Ős ember leszek!” mondotta nem egyszer magában és már látta is magát, fényes tollakkal tele tűzdelt fekete állatbőr ruházatban, amint hegyesre megnőtt hosszú fogakkal üldözi az elefántokat, és hihetetlen gyönyört talál az emberhus evésében. Ő, akinek lelkébe a papi nevelők még kora gyermekkorában belesöpögtették a konzervatív gondolkozást, ő, aki oly buzgón hitt mindent, amire tanították, ő most kételkedni kezd az igazságszolgáltatás igazságos voltában, kételkedni kezd a szentek csodatételeiben, a miniszterek önzettségében és a bankárok jóságában. Erezte, hogy önkénytelenül is kezdi megsajnálni a kis embereket és szerencsétleneket és önkénytelen dac támad benne a gazdagok iránt. Nem tisztelte többé a törvényhozást, sőt az a szentségtörő gondolat is támadt a lelkében, hogy a háborút nem egészen a népek jóvoltáért találták ki.

Ezek a nyugtalanító és furcsa jelenségek pedig nemcsak hogy nem vesztettek erejükből, hanem mindig jobban elhatalmasodtak rajta; sőt már most nem elégedett meg a pusztá elmélkedéssel, hanem cselekedni akart. A fájdalom láttára megessett a szíve és bőkezűen segített a nyomorúságon. Utána járt a tehetetlen agognak, a betegeknek, az elhagyott árváknak és segített rajtuk; fölkereste a gyilkosokat és evangéliumot

prédikált nekik. A bérlői szegény emberek voltak: elégedte nekik a fizetséget; úgy bánt a szolgálóival, mint magához hasonló emberekkel. Minden erejéből azon törekedett, hogy vigaszt hintsen maga körül és a gyöngéknél megkönyítse a terhet, melyet a mindent lábbal tipró társadalom ró rájuk és némileg kiegyenlítse a kegyetlen földi igazságot.

Eközben pedig a könyörület szárnyain magasba emelkedett a lelke és eljutott egészen a fonséges művészetig. Új világokat, új harmóniát, új mennyországot fedezett föl, melyekről nem is álmodott azelőtt. Gyönyörűnél gyönyörűbb művek terve bőségesen bugyogott föl a lelkében.

Igy ült ott ma este a karosszékekben, emelt homlokkal és ökölbe szorított kezekkel. Lelki szemei előtt hosszú sorban vonultak el mindazok a tiszteletlen eszmék és bűnös cselekedetek, melyek a magányból fakadtak. Fölismerte, hogy mindez nem egyéb, mint az erkölcsi sülyedésnek és szellemi megfogyatkozásának megannyi biztos jele.

— **Micsoda,** mondá magában, ha most például kedvem kerekednék újra megjelenni a világban, vajjon hol találnék olyan szalont, olyan családot, mely befogadna? . . .

Hosszas gondolkozás után imígyen fejezte be emlékedéseinek sorozatát:

— **No,** már most legfőbb ideje, hogy megházasodjam hogy beleméremüljek a szerelembe.

Es csöndes léptekkel a hálószobájába ment, megnyugodott lélekkel elaludt. Nem is álmodott másról, csak a házasságról.

— Szökött katona. Bernstein Lipót, aki a nyitrai 14. honvéderedtől megszökött, tegnap az ezred távirati megkeresésére Temesvárról le-tartóztaták.

— Bevert ablakok. Grünberger Adolf aradai utcai fakereskedő házában összes pinceablakait, számszerint 15-öt az éjjel beverték. Egy bosszuálló legényember műve az éjjeli aktus, aki a pincehelyiségben alvó lányokon, akik sorban visszautasították szerelmi ajánlatait, így akart bosszút állani. — Hasonlóképpen beverték a németnegyedben lakó Holzknecht Rozália utcai ablakait is. A rendőrség nyomozza az éjjeli csendháborítót.

— Egyetem és Szabadka. A kalocsai érsek tudvalevőleg 100.000 koronás alapítványt tett, hogy ebből a pénzből, ha kellőképp fölszaporodik, egy kath. egyetemet alapítsanak. Ebből az alkalomból mozgalom indult meg Szabadkán, hogy ott állítsák föl a kath. egyetemet. A jó szabadkaiak szerény kívánságuk elérésére memorandumot készítenek, amelyet egy küldöttség visz föl a miniszterhez. A deputációzásnak ha egyébként haszna nem, de legalább egy kis „titulus bibendi“ lesz bankett alakjában.

— Méreg, mely tisztít. Balog Ilona, egyik nagykikindai kávéház ragyogó és mélyérzésű tündére, a fejedelmi Azrak ama törzsből való, akik Heine tanubizonysága szerint „meghalnak, ha szeretnek“ — egyszerre hármat. Ez volt az ok, amiért a szép leány tíz pakli gyufafejet vízben feloldva felhajtott. Egy kis gyomormosás segített a sokat szerető leány szívbillentőjének túlzékonyságán, és ma már él ismét, nagy öröme három gavallérjának.

— Az anya és a fia. Az anyának legfőbb gondja gyermekének egészsége s ha ez nincs rendben, az anya éjjel-nappal gyermekét ápolja. De, hogy ezt tehesse, elsőben is magának oly egészségesnek kell lennie, hogy ereje ennek az anyai föladatainak teljesítésében cserben ne hagyja. Chantoizel asszonynak Boullie-ből (Cotes du Nord) hétéves kis fia oly gyenge, sápadt és sovány volt, hogy folytonosan, gondosan kellett ápolni. A szegény anya nem is sokalta volna a fáradságot, ha ő maga annyira ki nem merült volna, hogy lehetetlen volt mindent elvégeznie. A következő levél, melyet Boullie polgármestere aláírt, elmondja nekünk mindazt az aggodalmat és reményiséget, melyet Chantoizel asszony érzett fia betegsége alatt, midőn minden gyógyszer megpróbált s végre a Pink pilulának köszönhetette ugy saját mint fia egészségének visszanyerését.

— Megköszönöm önnek — írja — a Pink pilulát, mely engemet s fiamat meggyógyított. Már régóta szenvedtem főfájásban, hát és lábszár-fájdalmakban. Ha egy keveset aludtam, lidércnyomás zaklatott, máskor almatlanság gyötört. Fülzugás, emésztési zavar állott be, s Pink pilulát kezdtem használni s az első skatulya elhasználása után nagy megkönnyebbülést éreztem. Ott doboz elegendő volt, hogy teljesen kigyógyítsom. Hogy boldogságom teljes legyen, ugyanez idő alatt hétéves fiamat is kigyógyítottam. Nagyon gyenge, sápadt és ijesztő sovány volt. Roppantul aggódtam miatta. Néhány doboz Pink pilula visszaadta neki erejét és szép arcszínét, most kitünően van, van jó étvágya s nem tudok önnek mást mondani, minthogy nagyon hálás vagyok.

Az anya és a fia bizonyára vérszegény volt. A Pink pilula a jelzett mennyiségben úgy fölnevelte mint gyermekeknek a legjobb helyreállítását a vérnek. Visszaadta erejüket, a mennyiben a vért újraalkotta. Ugyanez az eredmény érhető el vérszegénység, sápadtságnál, neuralgikus fájdalomnál, a gyermeknél angolkórnál és a nő gyengeségénél. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

— Elfogott gyilkos. Mint a „Szegedi Napló“ jelenti, tegnap régóta keresett gyilkost kerített kézre a csendőrség a szőregi határban. A lexa Vince még a múlt hóban baltával agyonverte feleségét és a gyilkosság elkövetése után meg-

szökött Temesvárról. Azóta mindenfelé bujdosott az őt üldöző csendőrök elől. Az elfogott gyilkost előbb Szegedre és onnét Temesvárra vitték a kir. ügyészség fogházába.

— Góliát maláta sör. Hogy e kitünő gyártmány győgyelőkre mily alkalmas, bizonyítja a következő levél: A Kőbányai Király-sörfőző R. T. tekintetes Igazgatóságának. A „Góliát maláta sör“, mint igen kellemes üdítő izü tápláló és erősítő szert gyakorlatomban kitünő eredménnyel alkalmazom mind ott, hol a táplálkozás gyarapítása és az erők fokozása a célom. Igen előnyösen befolyásolja a tej elválasztást is. Dr. Fridrich Alajos, kórházi igazgató Nagy-Tapolcsányban.

— Találtatt egy beváltási pléh öltönyfestésről; tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átveheti.

— Szenzációs letartóztatás. Lapunk szerkesztőjéhez a következő levél érkezett:

Igen tisztelt doktor ur!

Becses lapjának keddi számában „Szenzációs letartóztatás“ cím alatt egy helyi hír jelent meg, mely a napilap szükségletéhez képest hamarosan megírva, bár akaratlanul, könnyen azt eredményezhetné, hogy egy feddhetlen előéletű, családos ember kenyérkeresetétől megfosztassék és a közmegejtésnek kitétessék.

Az említett hír közli, hogy Kövesi Emil, helybeli ügynököt a szatmári kir. törvényszék köröző levelére szombaton délután letartóztaták, hogy a Szilveszter-estét és az újév napját a fogházban töltötte és tegnap a szatmári kir. törvényszék fogházába kísérték és hogy büne „sikkasztás és okirathamisítás.“

Szóval az említett hír kész ítéletet tartalmaz Kövesiről és nem hiszem, hogy egy marasztaló ítéletnek hírlapi közzététele súlyosabb következményekkel járna az ekképpen megbélyegzett egyénre nézve, mint ez a kis cicero-betűs hír.

Ismerem, igen tisztelt doktor ur, igazságszeretetét és meg vagyok győződve, hogy helyet ad becses lapjában ezen helyreigazító soroknak, hogy azon a módon, a hogyan a sérelem megtörtént, olyképen adassék meg a megsértettnek a maga elégtétele.

A tényállás ugyanis a hivatalos adatok alapján az, hogy Kövesi Emil Beer Miksa, szatmári lakos 116 frt elsikkasztása miatt följelentette. Ennek folytán Kövesit előbbi lakhelyén Zomborban a törvényszék vizsgálóbírája kihallgatta és miután a feljelentés állításain kívül egyéb terhelő adat ellene fenn nem forgott, a kihallgatás után elbocsátotta. Kövesi Zomborból Budapestre, majd Nagybecskerekre költözött és mint afféle törvénytudatlan és illetve a bírósági eljárást nem ismerő ember, elmulasztotta újabb lakhelyét a vizsgálatot vezető szatmári törvényszéki vizsgálóbírónak bejelenteni.

Minthogy pedig a büntető eljárás szabályai szerint az, kit valamely feljelentéssel megtámadnak, a vizsgálóbíró előtt elővezetetés terhe mellett köteles megjelenni és ha a vizsgálóbíró lakhelyét nem ismeri, országos köröztetése elrendeltetik, a jelen esetben is Kövesit körözteték és az itteni rendőrség által a szatmári vizsgálóbíró elé vezetett, aki őt kihallgatása és védelkezésének jegyzőkönyvbe vétele után ismét elbocsátotta.

Nem való tehát, hogy Kövesi a Szilveszter-estét és az új év napját a fogházban töltötte, mert ő elfogva vagy fogva tartva egyáltalában nem lett és főképpen nem való, hogy büne „sikkasztás és okirathamisítás“, mert elfogulatlan és törvénytudó ember előtt kétséges nem lehet, hogy egy embert, ki ellen még a vizsgálat sincsen ez idő szerint elrendelve, még kevésbé van vád alá helyezve, vagy pláne ítéletileg bűnösnek elismerve és a kinek csak az a baja, hogy valaki magánérdekből ellene bűneljelentést adott be, a pusztá feljelentés alapján

nyilvánosan sikkasztónak és okirathamisítónak kimondani nem lehet.

Fogadjon mély tiszteletem kifejezését, melylyel maradtam
Dr. Eibeschtz Miksa.

Nagyon kevés a hozzáadni valónk. Igaza van dr. Eibeschtz ügyvéd urnak a fentebbi tényállás előadásában és mi csakis abban tévedhetünk, hogy — a felelős szerkesztő távollétében — elégnék tartottuk a rendőrség információját, valamint a köröző levél adatait; pedig még tovább is kellett volna nyomoznunk. Most azt hisszük, szent a béke. Tudósító.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Házasság: Stréf József, rk. cserepes és Sándor Zsuzsanna rk. — Pálinkás Imre, rk. földműves és öz. Németh Istvánné szül. Bezdán Rozália rk.

Született: Ratkov József, rk. kertész, leánya. — Rátz István, rk. földműves, fia. — Gráor Lázár, rk. földműves, leánya. — Miloradov György, rk. napszámos, leánya. — Timpauer Ferenc, rk. fűtő, fia. — Lecker Péter, rk. közműves, fia. — Brückner György, rk. napszámos, fia. — Halmi Fülöp, rk. vasúti kalauz, leánya. — Praksz János, rk. napszámos, leánya. — Nedelkovits Miklós, rk. cipész, leánya. — Naszályi József, izr. kir. kazánvizsg. biztos, fia. — Kranyák József, rk. napszámos, fia. — Süveg Ferenc, rk. földműves, leánya. — Petrovits Gábor, rk. zenész, leánya. — Tyuresin Milos, rk. napszámos, leánya.

Meghalt: Öz. Kozlovácsi Trifunné, rk. 80 éves, aggkór. — Mircs Deszánka, rk. 6 éves, hártás gégelob. — Spessza János rk. 81 éves hivatalszolga, idült bélhurut. — Vidák Zsifkó, rk. kereskedő, 40 éves, tüdővész. — Öz. Ferdinánd Sándorné, rk. 47 éves, méhrák. — Hüpf Jakab, rk. honvéd, 21 éves, tüdővész. — Koch Endre, rk. 2 éves, vörheny. — Schwartzinger Ede, rk. napszámos, 61 éves, tüdővész. — Mayer Mátyásné, rk. 72 éves, mellrák. — Konkoly József, rk. 7 éves, bélhurut.

Sakkverseny Nagybecskereken.

— Saját tudósítónktól. —

(r.) Elismert dolog, hogy valamennyi játék közül leginkább a sakkjáték az, amely megérdemli, hogy pártolja, hogy fölkarolja az ember s hogy foglalkozzék vele mindenki, aki csak képes rá. Erkölszi szempontból épúgy érdemli meg a játék azt a pártolást, mint anyagi szempontból.

Szórakoztat mint egy játék sem a világon. A hadiállások különfélesége, a variánsok ezer meg ezer változata káprázatosan szép képeket tud létrehozni az ember fantáziájában. A szellemet fölfrissíti, de amellet a kedély nyugodt marad s nem izgatja, mint teszem a kártyajáték. Hygenikus tekintetekben is nagy szerepe van ennek a játéknak. Hiszen tudjuk, hogy a sakkjáték élvezetet, üdülést nyújt a léleknek; ez pedig felrészítő hatással van a testre. Vonatkozik ez különösen az apróbb népségre, mely ily locspocs időben s ily ártalmas atmoszférában, amilyen most van s amilyenben most mozgunk, bizony otthon ragad a sakkábla mellett s nem kényszerül — mint azt egyéb szórakozás hiányában tenné — az aszfaltot taposni.

A sakkjátéknak nincsenek „áldozatai“, mint azt — sajnos — a kártyáról mondani szokás. A sakkjáték nemes idealizmusa már eleve is kizár egyéb győzelmet, mint a szigoruan morális győzelmet.

A sakkjátéknak ezen nemes tulajdonságait Németországban ismerték föl leghamarább, ahol a sakkjáték kötelező tantárgyként van felvéve egyes iskolákban.

Ugyancsak a germánok tették a sakkjátékot keresetforrásnak. Legalább is tízezer ott azoknak a száma, akiknek a sakkjáték ad kenyeret. Dr. Tarrasek Szigbertnek egyéb keresete nincs, mint az a pár díj, amit jó játéka

feljebb! — 4 méter — postabér és vámmentesen szállítva. Min-ták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henne-berg-selyem“ blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!
Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.

Cs. és kir. udvari szállító. (18/1-11.1)

Selyem-Blousok 2 frt 40 krtól

folytán a versenyeken való részvételével megnyer. De ez fölmegey évenkénti 10—12 ezer márkára. Vannak, akik tanítják, előadják a sakkjátékot, amolyan kurzusok módjára; akik sakkujásgót szerkesztenek, sakkrovatokat vezetnek s ily uton-módon keresik meg mindennapi kenyérüket.

Tehát anyagiság tekintetében is a sakkjáték az elsőbbség.

Ez a kultusz most már minálunk is fejlődésnek indult. Hatalmas, nagyarányú fejlődésben van az különösen a budapesti millennáris mesterverseny óta, amelyen tudvalevőleg a világnak majdnem valamennyi shampiónja vett részt s amely az orosz Csigorin s a mi Charousek-unk fényes győzelmével végződött.

Azóta vége szakadt minálunk is a sakkjátékról alkotott alaptalan előítéleteknek: majdnem minden nagyobb városban akadunk sakkkörökre, amelyek szinte rajongó lelkesedéssel kultiválják Caissa örökségét játékát.

Azok között a sakkörök között, amelyek a tiszta, naiv lelkesedés mellett még valami áldozatra is készek, azok között méltó helyet foglal el a nagybecskereki sakkör. Ezt az áldozatkészséget avval dokumentálja most a mi sakkörünk, hogy nagyszabású sakkversenyt rendez.

Hogy mikor, hol, mik a részvételi feltételek, az kitűnik az alább közölt verseny-szabályzatokból. A játékszabályzatok ellenben a kör helyiségeiben tekinthetők meg.

A versenyfeltételek a következők:

1. A sakkturnában való részvételre 1900. évi január hó 30-ig Virágh Vilmos úrnál kell jelentkezni. A verseny február hó 4-én délután 1/2 órakor kezdődik. Résztvehetnek azok is, kik a nagybecskereki sakkörnek nem tagjai. Tét 2 korona.

2. Minden résztvevő köteles minden játszmáit játéktehetségének teljes igénybevételével vezetni és befejezni. Alapos ok nélkül és a versenybizottság engedélye nélkül ki nem léphet.

3. Ha egy versenyző a torna befejezése előtt visszalép, úgy az esetben, ha játszmáinak felét még el nem játszotta, összes játszmái töröltetnek. Ha pedig azok felét lejátszotta, akkor csak a hátralevő játszmái iratnak fel ellenfelének egységül. A játszmák felerészének kiszámításánál a függőben maradt játszma befejezettnek vétetik.

4. Minden résztvevő minden ellenfelével csak egy játszmát vált. A játékosok összepárosítását, a játszmák sorrendjét és a megnyitás rendjét a sors dönti el. A nyert játszma 1, a veszített 0, az eldöntetlen 1/2 számít.

5. A játék rendes ideje minden vasárnap délután 1/2—3—1/2 és minden csütörtök este 9—12. Minden játékos azonban akadályoztatása esetében minden egyes játszmánál egyszeri halasztást vehet igénybe, ha azt egy nappal a játékidő előtt a bizottságnál bejelenti. Ha pedig a következő játszmái határidőre nézve ellenfele jelentette volna be akadályoztatását, úgy az ezután következő játékidőben a játszma okvetlenül megjátékosandó. A gondolkozási idő az első 30 huzásra 2 óra, minden további 15 huzásra egy óra; a megtakarított idő természetesen az illető javára iratik. Ha a versenyző a megállapított órában a helyszínen meg nem jelenik, akkor a letelt idő gondolkozási idejének hátrányára számítatik be, sőt egy órai késedelem után játszmája elveszettnek nyilvánítatik; ha azonban ellenfele sem jelent volna meg, úgy ennek játszmája is 0 számít.

6. Minden résztvevő csak a helyszínen tudja meg ellenfelének nevét. Ha a játszma a rendes játékidőben nem ér véget, akkor félbeszakítandó és a kín a huzás sora van, köteles teendő huzását felírni és egy zárt borítékban a bizottság egy tagjának átadni. Ezen huzás aztán az illető ellenfelével csak a következő játszmái határidőben közöltetik. A félbeszakított játszma következő játék idejére nézve a feleknek szintén egy egy halasztás engedélyezhető.

7. A versenyzőknek olyképpen való összebészélése vagy megegyezése, mely a verseny eredményét befolyásolhatná: tilos és a versenyből való kizárást vonhat maga után.

8. Minden versenyző köteles tett huzását feljegyezni és a játszma befejezése után ezen feljegyzéseket a bizottság egy tagjának átadni. Amennyiben ezt elmulasztaná, 1/2 egységgel büntetetik, a mely azonban ellenfelének javára nem iratik. Mivel a sakkör nem rendelkezik dupla verseny-sakkörökkel, a versenyfelek kötelesek huzásuk mellett feljegyezni azon gondolkozási időt is, melyet ezen huzásukra fordítottak.

9. Az első díjat az nyeri, kinek legtöbb egysége van s az utána következők kapják sorrend szerint a második, harmadik stb. díjakat.

Egyenlőség esetében az illetők a díjakon osztozkodnak, kivéve az első díjat, melyért egy három játszmából álló match játszandó.

10. Minden vitás ügyben a versenybizottság ítél, mely három tagból, egy póttagból áll és melynek határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs.

11. Mint sakkszabályok azon általános játék szabályok alkalmaztatnak, melyek az egész világon kötelezők és a melyek a sakkör helyiségeiben betekintethetők.

Színház.

— Miss Mary Halton Temesvárott. A híres angol művész, a leghájosabb Mimóza, a temesvári színpadon is el fogja játszani, illetve kacagni a Gésák fő fő Gésáját január 8. és 9-én este fölemelt helyárok mellett. Akik városunkból és a környékéből át akarnak rándulni erre az előadásra, távirati uton rendeljék meg jegyeiket a temesvári színházi pénztárnál.

— Somogyiek Sopronban. A mi volt színgazgatónk, Somogyi Károly derék szintársulata új év napján kezdte meg előadásait Sopronban.

TÁVIRATOK.

A delegációkból.

Budapest, jan. 5. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik: A magyar delegáció f. hó 10-én szerdán délelőtt nyilvános ülést tart, melynek napirendjén a külügyi és tengerészeti költségvetések vannak.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt Szilágyi Dezső elnöklésével ülést tartott.

A tüzérség és vonatesapatok részére szükséges lovasló és hajtó-tanintézet felállítására tételénél szót emelt Ugron Gábor és annak az új intézménynek Magyarország területén való felállítását kívánja.

Gajary Ödön és Keglevich István gróf ugyanezt kívánják.

Krieghammer hadügyminiszternek nincs ez ellen kifogása, de költségkímélési szempontból elhatározták, hogy az intézményt ausztriai területen állítják föl, mert ő Felsége erre a célra a laínzi Schlosshofot följárolta.

A katonatisztek fizetés szabályozásánál Ugron Gábor ellenzi a tárgyalás megkezdését, mert a fizetésemelés törvényhozási jog.

Széll Kálmán miniszterelnök kifejti, hogy igenis, a delegáció jogosult a tisztai fizetések rendezése fölött dönteni, mert a delegáció hatásköréből a fizetések megállapítása nincs kivéve. A delegáció ha jogosult volt megállapítani az eddigi fi etéseket, úgy természetesen jogosult megállapítani a magasabb fizetéseket is.

Horánszky Nándor elvben ellenzi a delegáció illetékességének kiterjesztését, de hivatkozva a gyakorlatra, hozzájárul a miniszterelnök álláspontjához.

A vita tovább folyik.

Apponyi miniszter lesz.

Budapest, január 5. (A „Torontál” eredeti táv.) A „Neues Wiener Abendblatt” értesülése szerint befejezett dolog, hogy Széchenyi Manó helyett Apponyi Albert gróf lesz a király személye körüli miniszter.

Schenk tanárt bojkottálták.

Budapest, jan. 5. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből jelentik: A kormányozható golya felfedezőjéről, Schenk professzorról kollegái kimondották, hogy egész teóriája sarlatánság. Az osztrák kultuszminiszterium fölszólította Schenket, hogy adja be lemondási kérvényét, ami meg is történt.

Határidő-üzel.

Budapest, jan. 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Ugy a kínálat, mint a vételkedv nehézkes és fontoskodó, az árak 5 krral estek. Kötetett:

Buza 1900. áprilisra	7.76—7.77
Buza 1900. szept-re	7.91—7.92
Rozs áprilisra	6.38—6.39
Zab áprilisra	5.01—5.02
Tengeri 1900. májusra	4.91—4.92

Hirdetések.

Karlova község előljárolságától.

6221. kig. szám. 1899.

15—3.3

Arlejtési hirdetmény.

Karlova község képviselőtestületének 70. kgy. 1899. számú határozatával, melylyel Karlova község tulajdonát képező és körülbelül 400 holdból egyesek által elokupált földterületeknek az 1875. évi kataszteri felmérés szerinti állapotnak megfelelőleg a község tulajdonába leendő visszaszerzetése, illetve a régi állapotnak való visszaállítását határozta el, a tek. megye törvényhatósági bizottság 1552, 41238/899. kgy. számú határozattal azon változtatással hagyatott jóvá, hogy az okupált területek, a melyeken épületek állanak, a jelenlegi birlalóknál alku által megállapítandó váltság ár mellett meg-hagyassák.

Midőn ezen mérnöki munkálatra nézve az arlejtési hirdetményt kibocsátjuk, felhívjuk mindazon mérnök urakat, kik a törvény értelmében ezen munkák teljesítésére vállalkoztatnak s vállalkozni hajlandók, mi-zerint ebbeli ajánlatukat legkésőbb jövő 1900. évi január 31-ig a községnél nyujtsák be, mert a későbbben benyujtott ajánlatok figyelembe nem fog-nak vétetni.

Kelt Karlován, 1899. évi december hó 27. én.

Perisits,
jegyző.

Petrovity,
bíró.

B Ujjonnan berendezett

BUTOR- raktár

és első nagybecskereki temetkezési vállalat

KEKSÉS ÉS PETROVITS

a szerb egyházközség új palotájában és Hunyadi-utca 619. sz. alatt.

Ajánljuk nagy raktárunkat fényezett, matt és barokk butoraink-ból a legújabb kivitelben.

Ugyisintén butorszővetek, takarók, függönyök és szőnyegek.

Teljes berendezések mindig készletben vannak.

Eladás jótállás mellett. — Elvállalunk asztalos, kárpitos és minden díszítési munkákat a legújabb rendszer szerint és a legolcsóbb árak mellett.

ők ped
8. Az
va n kiti
közvetite
gen v
bal m

Az uri-utcában, 267. sz. a. egy 3 szoba, konyha, éléskamra, faszín és pincéből álló

Lakás

azonnal kiadandó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 7-1

Elsőrendű
hazai gyártmány.

Mégis csak legjobb
a mindenütt kap-
ható

Fiumei

Csokoládé
és

Cacaó.

(5-61)

Óras-műhely.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Kurländer-féle házban (Gizella-part)

Óras-műhelyt

nyitottam, a hol minden e szakmába vágó munkálatok a leglekiismeretesebben végeztenek.

A midőn a n. é. közönség szives támogatását kérem, maradok

kiváló tisztelettel

Mach A.,

21-31

óras.

Richter-féle

Hörgony-Pain-Expeller

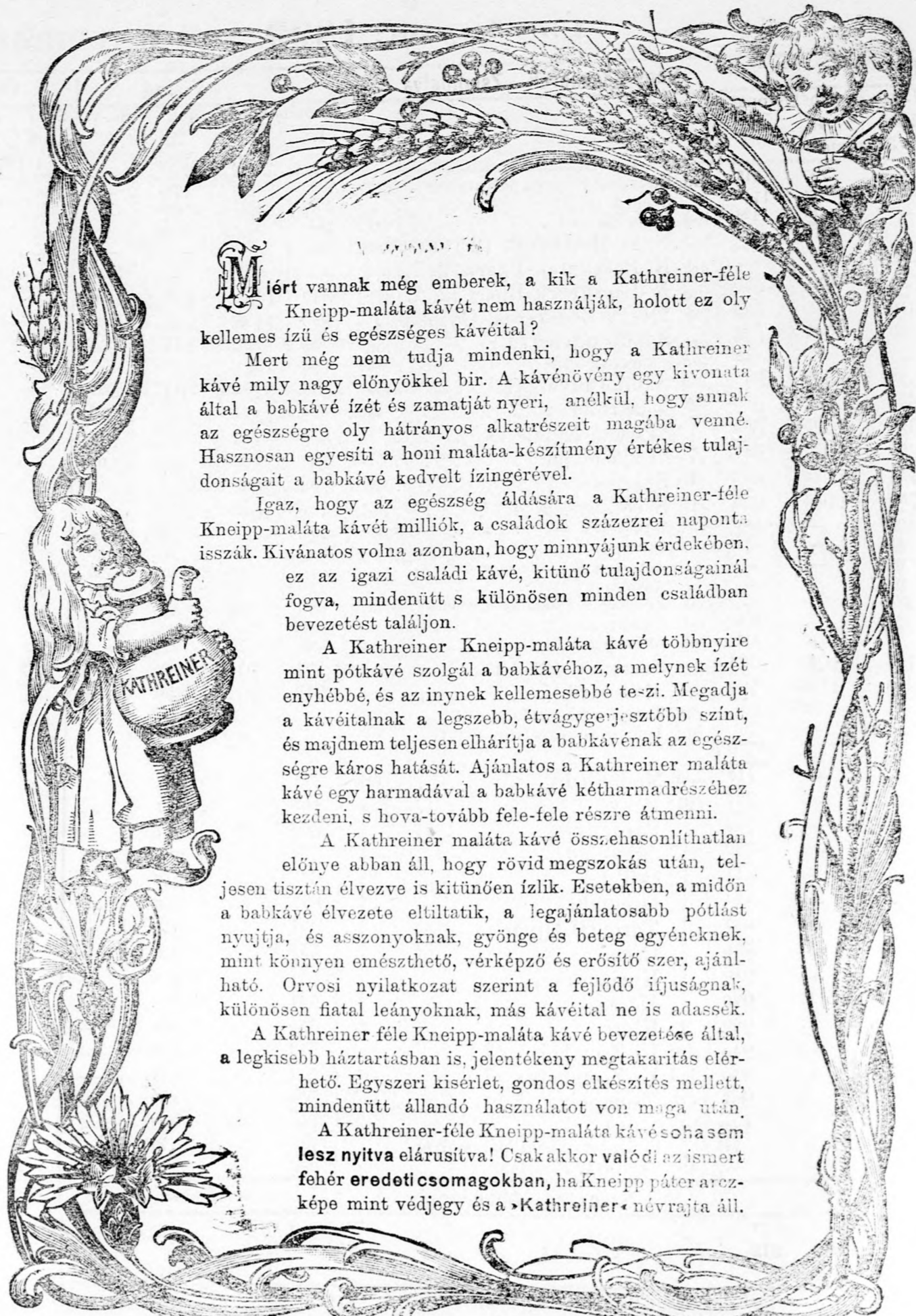
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzsölésként alkalmaztatik közönségnél, oszónál, tagszagatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Hörgony-Pain-Expeller, gyakorta Hörgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; Ióráktár: Török József gyógyszerésznel Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bertéki utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Hörgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Raktár: (9-241)

Benkovich Mihály gyógyszerész Nagybecskerek.

Miért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé nem használják, holott ez oly kellemes ízű és egészséges kávéval?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner kávé mily nagy előnyökkel bír. A kávéövény egy kivonata által a babkávét és zamatját nyeri, anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkatrészeit magába venné. Hasznosait egyesíti a honi malata-készítmény értékes tulajdonságait a babkávét kedvelt ízingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kívánatos volna azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi kávé, kitűnő tulajdonságainál fogva, mindenütt s különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-malata kávé többnyire mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, a melynek ízét enyhébbé, és az inyek kellemesebbé te-zi. Megadja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb színt, és majdnem teljesen elhárítja a babkávénak az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner malata kávé egy harmadával a babkávét kétharmadrészehez kezdeni, s hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner malata kávé összehasonlíthatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, teljesen tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Esetekben, a midőn a babkávét élvezete eltiltatik, a legajánlatosabb pótlást nyújtja, és asszonyoknak, gyöngé és beteg egyéneknek, mint könnyen emészthető, vérképző és erősítő szer, ajánlható. Orvosi nyilatkozat szerint a fejlődő ifjúságnak, különösen fiatal leányoknak, más kávéval ne is adassék.

A Kathreiner féle Kneipp-malata kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is, jelentékeny megtakarítás elérhető. Egyszeri kísérlet, gondos elkészítés mellett, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé soha sem lesz nyitva elárusítva! Csak akkor valódi az ismert fehér eredeti csomagokban, ha Kneipp páter arczképe mint védjegy és a „Kathreiner” névrajta áll.

Eladás gyári áron alul!

Egy új ház építése folytán felhagyok az 1802. óta fennálló

arany-, ezüst- és ékszerüzletemmel,

miért is mindent a gyári áron alul adok el.

Ugyszintén eladom a szerszámokat és ezüstszekrényeket is.

Helmhold Károly,

ékszerész

Nagybecskereken.

(10-41)

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Ház-eladás.

Nagybecskerek városából való elköltözés végett

két sarokházamat

kedvező feltételek mellett eladom.

WEBER SEBESTYÉN.

8-31